

NIESPODZIANY (15) *part praet pass pf*

W pisowni łącznej (13), w rozłącznej (2).

e oraz o jasne; -ã- (8), -a- (7); -ã- StryjKron (2), WysKaz, SarnStat, KlonWor; -a- Leop, WisznTr, JanNKar, GosłCast; -ã- : -a- Oczko (2:1), SkarŻyw (1:2).

sg m N niespodziany (1). ◇ G niespodziã(e)go (1). ◇ A niespodziãny (3), niespodziã(e)go (2). ◇ f N niespodziãã (1). ◇ A niespodziãã (2). ◇ I niespodziãã (1). ◇ n G niespodziããego (1). ◇ pl N subst niespodziã(e) (2). ◇ D niespodziãnym (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVI(XVIII) – XVII w. (z Cn).

1. W funkcji przymiotnika: *Nieoczekiwany, nie do przewidzenia; insperatus Vulg, JanStat, Cn; inexpectatus, inopmabilis, inopinatus, inopinus, necopinatus Cn (13) : Leop Sap 18/17; gdyż eś W. M. y od támtecznych obywatelów/ y od tych łamyh co thám [w cieplicach] wielką á niełpodziãã pomoc bráli/ náłłuchãć się raczył. Oczko A4v, 27v, 31; zã fobã grzechy małz: á przed tobã śmierć łtrãłzliwa/ y przygody do niey nie łpodziane/ á rozmaíte łtoiã SkarŻyw 4; Powiedzã/ Márynus brát náłz/ niewiãłtã ielt ná płci. On gdy rzeeż tãk niełpodziãã obaczý/ vpadł ná ziemię/ do nog świętey oney pãny SkarŻyw 184, 15; Ach łprętkãć ná mię przyłzłó plãkãć wieku mego/ Niełpodziãny łzwãnk wziãwłzy od niełzczęścia złe⁸⁰. WisznTr 13; WysKaz 1; Nie ielt rzecz łłuzna/ áby niełpodziãnym przypadkom łczęścia połtępki rzeczy były poddãné SarnStat 952; GosłCast 53; KlonWor 20.*

W charakterystycznych połączeniach: niespodziany(-a, -e) ogień, przygoda, przypadek (2), rzecz (2), smutek, strachy, szwank, śmierć.

Szereg: »niespodziany, bez wieści« (1): ná pílmie przedsię nic [Jan Kochanowski] nieokazał, á w tym go tęcz śmierć niełpodziãã bez wieści zãpãdłã. JanNKar D3v.

2. W funkcji czynnej: *Nie oczekujący, zaskoczony (2) : á w Wigiliã S. Ianã Chrzciãciãłã zdybãli niełpodziããego Semowitã Xiãżę Mázowieckie z łynem Konradem y ze włzyłtkim dworem iego StryjKron 335.*

Szereg: »bez wieści, niespodziany« (1): Obawiał łię tęcz Witold áby go Skirgãýłó bez wieści niełpodziããego kiedy nie zãbił StryjKron 482.

Synonimy: 1. »bez wieści«, kwapiony, nagły, nieoczekiwany, niewczesny; 2. »bez wieści«, nieopatrzny.

Cf NIESPODZIAŁY, NIESPODZIEWAŁY, NIESPODZIEWANY, SPODZIANY